

Činjenice o epilepsiji

1. Epilepsija je kronična nezarazna bolest mozga koja pogađa ljude svih dobnih skupina.¹
2. Epilepsija pogađa i muškarce i žene svih rasa, etničkog podrijetla i dobi.²
3. Epilepsija je stanje u kojem osoba doživljava ponovljajuće napadaje uzrokovane abnormalnom električnom aktivnošću u mozgu.
4. Jedan napadaj ne znači epilepsiju (do 10% ljudi širom svijeta ima jedan napadaj tijekom svog života). Epilepsija je definirana kao dva ili više ničim izazvana napadaja.³
5. Napadaji mogu izgledati drugačije za svakoga. Napadaji ne uključuju uvijek trzaje mišića. Osoba može ne reagirati, izgubiti svijest, lutati okolo i doživjeti zbunjenost, smiješne osjećaje, okuse ili mirise, ili pasti na tlo i tresti se.
6. Epilepsija je širok pojam koji se koristi za poremećaj mozga koji uzrokuje napadaje. Postoji mnogo različitih vrsta epilepsije. Postoje i različite vrste napadaja.⁴
7. Epilepsija može biti uzrokovana različitim čimbenicima, uključujući genske čimbenike, ozljedu glave, infekciju mozga, moždani udar i abnormalni razvoj mozga.⁵
8. Epilepsija može imati značajan utjecaj na kvalitetu života osobe, a osobe s epilepsijom mogu se suočiti sa stigmom, diskriminacijom i drugim izazovima.⁶
9. Grčki filozof Hipokrat bio je prva osoba koja je pomislila da epilepsija počinje u mozgu.
10. Epilepsijom su pogođene i mnoge slavne ličnosti, uključujući Julija Cezara i Vincenta Van Gogha.

¹ who.int/news-room/fact-sheets

² mayoclinic.org/diseases-conditions/epilepsy

³ who.int/news-room/fact-sheets

⁴ cdc.gov/epilepsy

⁵ who.int/news-room/fact-sheets

⁶ who.int/news-room/fact-sheets

Statistika epilepsije

1. Oko 50 milijuna ljudi širom svijeta ima epilepsiju, što je čini jednom od najčešćih neuroloških bolesti na globalnoj razini.⁷
2. Procjenjuje se da se na globalnoj razini svake godine epilepsija dijagnosticira u 5 milijuna ljudi.⁸
3. Gotovo 80% ljudi s epilepsijom živi u zemljama niskog i srednjeg dohotka.⁹
4. Stopa smrtnosti osoba s epilepsijom je tri puta veća od stope smrtnosti u općoj populaciji.¹⁰
5. Rizik od prerane smrti kod osoba s epilepsijom je do tri puta veći nego u općoj populaciji.¹¹
6. Stope epilepsije više su u zemljama niskog i srednjeg dohotka, te u nekim područjima iznose i do 10%.¹²
7. Procjenjuje se da bi 70% ljudi s epilepsijom moglo živjeti bez napadaja ako se bolest pravilno dijagnosticira i liječi.¹³
8. Procjenjuje se da se 25% slučajeva epilepsije može spriječiti.¹⁴
9. Odgovarajuća perinatalna skrb može smanjiti pojavu novih slučajeva epilepsije uzrokovanih porođajnom ozljedom.¹⁵

Stigma epilepsije

⁷ who.int/news-room/fact-sheets

⁸ who.int/news-room/fact-sheets

⁹ who.int/news-room/fact-sheets

¹⁰ who.int/health-topics/epilepsy

¹¹ who.int/news-room/fact-sheets

¹² who.int/health-topics/epilepsy

¹³ who.int/news-room/fact-sheets

¹⁴ who.int/news-room/fact-sheets

¹⁵ who.int/news-room/fact-sheets

1. Pedeset posto odraslih osoba s epilepsijom doživljava društvenu stigmatu kao posljedicu njihove epilepsije.¹⁶
2. Neke uobičajene zablude o epilepsiji su da je zarazna, da je mentalna (psihička) bolesti i da osobe s epilepsijom ne mogu voditi normalan život.
3. Za osobe s epilepsijom negativni stavovi prema epilepsiji imaju značajne društvene implikacije i narušavaju kvalitetu života.¹⁷
4. Osoba s epilepsijom može doživjeti smanjen pristup mogućnostima obrazovanja, nemogućnost dobivanja vozačke dozvole i poteškoće kod odabira određenih zanimanja.¹⁸
5. Mnoge zemlje imaju zakone koji odražavaju višestoljetno nerazumijevanje epilepsije, uključujući one koji dopuštaju poništavanje brakova zbog epilepsije i one koji uskraćuju pristup restoranima, kazalištima, rekreacijskim centrima i drugim javnim mjestima.¹⁹
6. Stigma vezana uz epilepsiju može značajno odgoditi dijagnozu i liječenje jer neke osobe nerado traže liječničku pomoć zbog straha od diskriminacije.
7. Stigma vezana uz epilepsiju postoji na svim društvenim razinama, narušavajući kvalitetu života i društvenu dobrobit osoba s epilepsijom i njihovih obitelji.
8. Zakonodavstvom koje se temelji na međunarodno prihvaćenim standardima ljudskih prava može se spriječiti diskriminacija i kršenje prava, poboljšati pristup zdravstvenim uslugama i povećati kvaliteta života osoba s epilepsijom.²⁰

Mit vs Činjenica

Mit: Epilepsija je zarazna.

¹⁶ Baker GA, Jacoby A, Buck D, Stalgis C, Monnet D. Quality of life of people with epilepsy: a European study. *Epilepsia*. 1997 Mar;38(3):353-62. doi: 10.1111/j.1528-1157.1997.tb01128.x. PMID: 9070599.

¹⁷ Kwon, C-S, Jacoby, A, Ali, A, Austin, J, Birbeck, GL, Braga, P, et al. Systematic review of frequency of felt and enacted stigma in epilepsy and determining factors and attitudes toward persons living with epilepsy—Report from the International League Against Epilepsy Task Force on Stigma in Epilepsy. *Epilepsia*. 2022; 63: 573– 597. <https://doi.org/10.1111/epi.17113>

¹⁸ [who.int/news-room/fact-sheets](https://www.who.int/news-room/fact-sheets)

¹⁹ [who.int/news-room/fact-sheets](https://www.who.int/news-room/fact-sheets)

²⁰ [who.int/news-room/fact-sheets](https://www.who.int/news-room/fact-sheets)

Činjenica: Epilepsija NIJE zarazna - ne možete dobiti epilepsiju od nekoga drugoga.

Mit: Epilepsija je vrsta mentalne (duševne/psihičke) bolesti.

Činjenica: Epilepsija je neurološko stanje koje pogađa oko 50 milijuna ljudi širom svijeta.

Mit: Sve osobe s epilepsijom moraju izbjegavati trepereća svjetla.

Činjenica: Samo oko 3-5% ljudi s epilepsijom je fotosenzitivno - osjetljivo na svjetlo. Kao rezultat toga, velika većina osoba s epilepsijom ne mora izbjegavati trepereća svjetla.

Mit: Svi napadaji uključuju pad na tlo i konvulzije.

Činjenica: Konvulzivni ili generalizirani toničko-klonički napadaj) u kojem osoba izgubi svijesti, ima grčeve i trese se, samo je jedna od mnogih različitih vrsta napadaja. Napadaji zahvaćaju različite dijelove mozga i ovisno o tome koji je dio mozga zahvaćen, mogu se pojaviti različiti tjelesni simptomi.

Mit: Trebali biste staviti nešto u usta osobe tijekom napadaja.

Činjenica: Ovaj mit proizlazi iz pogrešnog uvjerenja da tijekom napadaja ljudi mogu progutati jezik ili se ugušiti. Zapravo, fizički je nemoguće progutati jezik i nikada ne smijete gurati nešto u usta osobe koja ima napadaj ili pokušati držati jezik. Možete oštetiti zube, probosti desni, začepiti dišni put, pa čak i slomiti čeljust, a pritom se možete i ozlijediti.